

REPUBLICA MOLDOVA
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CENTRUL NAȚIONAL DE MEDICINĂ SPORTIVĂ „ATLETMED”
RAPORT DE ACTIVITATE 2023

Întroducere

Medicina sportivă reprezintă o ramură medicală pluridisciplinară, care utilizează un complex de cunoștințe și metode de investigații specifice pentru rezolvarea unor probleme sociale în domeniul sportului. Ca specialitate a apărut din necesitățile sociale de a aplica în activitatea sportivă cunoștințele medico-biologice. Cultura fizică și sportul fac parte integrantă din viața socială a tuturor popoarelor lumii, în scopul dezvoltării tinerelor generații, preântâmpinării unor tulburări organice sau funcționale, corectării unor deficiențe morfofuncționale, vindecării unor boli și recuperării. Realizarea concretă a acestui deziderat depinde de politica social-sanitară a fiecărui stat.

I. Documente și politici

- Ordinul MS din 01.10.1999 „Despre Organizarea Instituției și Crearea CNMS „Atletmed”
- Legea Ocrotirii Sănătății Nr. 411-XIII Din 28.03.1995
- Legea Nr.263-Xvi din 27.10.2005 Drepturile și Responsabilitățile Pacientului
- Legea Nr.264 din 27.10.2005 Exercițarea Profesiunii de Medic
- Legea Nr. 330 din 25.03.1999 Culturii Fizice și Sportului
- Legea Nr. 338 din 15.12.1994 Privind Drepturile Copilului
- Legea Nr. 60 din 30.03.2012 Privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități
- Legea Nr.982-Xv din 11.05.2000 Privind Accesul la Informație
- Legea Nr.133 din 08.07.2011 cu Privire la Protecția Datelor cu Caracter Personal
- Legea Nr. 1402 din 16.12.1997 cu Privire la Sănătatea Mentală
- Legea Nr. 153 din 04.07.2008 cu Privire la Controlul și Profilaxia Tuberculozei
- Legea Nr. 23-Xvi din 16.02.2007 cu Privire la Profilaxia Infecției Hiv/Sida
- Legea Nr. 105-Xv 13.03.2003 Privind Protecția Consumatorilor
- Legea Nr.1409 din 17.12.1997 cu Privire la Medicamente
- Legea Integrității Nr. 82 din 25.05.2017
- Legea Nr. 122 din 12.07.2018, Privind Avertizorii de Integritate
- Legea Nr. 325 din 23.12.2013 Privind Evaluarea Integrității Instituționale
- Legea Nr. 133 din 17.06.2016 Privind Declararea Averi și Intereselor Personale

- Legea Nr. 90 din 25.04.2008 cu Privire la Prevenirea și Combaterea Corupției
- Legea Nr.122 din 12.07.2018 Privind Avertizorii de Integritate
- Politica Națională de Sănătate a Republicii Moldova Pentru Anii 2007-2021
- Drepturile Pacientului (Carta Europeană a Drepturilor Pacienților, 2002)
- Codul Muncii al RM
- Codul Mondial Antidoping
- Convenția contra Dopajului (Strasbourg 16.11.1989)
- Protocolul Adițional la Convenție Antidoping (ratificat de către RM 27.11.2008)

II. Managementul resurselor umane

Personalul de state al CNMS „Atletmed” aprobat de Ministerul Sănătății este de 45.5 unități. Structura organizațională a CNMS „Atletmed” aprobată de MS al RM este formată din administrație, secția medicină sportivă, secția consultativă, secția reabilitare medicală, laborator clinic diagnostic, secția de evidență contabilă și personal, secția auxiliară.

Conducerea CNMS „ATLETMED” este formată din:

1. Director	– Gheorghe Ștefanet
2. Director adjunct medicină	– Dorin Balmuș
3. Asistent medical principal	– Victoria Cuciuc
4. Contabil șef	– Tatiana Tincu

Activitatea CNMS „Atletmed” pe parcursul anului 2023 a fost asigurată de 42 de angajați, inclusiv: medici – 17, personal medical mediu – 12, personal medical inferior – 3, alt personal – 10. Formarea profesională a specialiștilor constituie o prioritate de bază a Centrului Național de Medicină Sportivă și se realizează conform planului de instruire stabilit pentru fiecare an. Personalului medical i se oferă posibilitatea de dezvoltare prin instruire continuă la catedrele USMF „Nicolae Testemițanu” și la Centrul de Educație Medicală Continuă a Personalului Medical și Farmaceutic cu studii Medii. Asigurarea cu personal medical este de - 85,3 %, medici - 85.0 %, personal medical cu studii medii – 100%.

III. Indicatori de activitate

Medicina sportivă-seviciu de asigurarea medic biologica a sportivilor. Medicina sportivă este specialitatea medicală clinică și academică ce susține marea performanță sportivă în condițiile păstrării integrității fizice a sportivilor, realizează dirijarea medicală a antrenamentului, studiază adaptările fiziologice ale organismului la efortul fizic, tratează și recuperează patologia sportivă, contribuie la cercetarea științifică în domeniul fiziologiei efortului fizic și susține combaterea dopajului. Examenul medico-sportiv, asistența medicală la competiții, antrenamente și recuperarea sportivilor, este

realizat de medicul specialist în domeniul medicinei sportive și medici de alte specialități, precum și alte tipuri de personal cu studii superioare și medii - psihologi, kinezoterapeuți, biochimiști, laboranți, maseuri etc, activitatea acestora fiind coordonată de medicul de medicină sportivă. Examinările și testele stabilite reprezintă o recomandare impetuoasă pentru toți sportivii. Avizul medico-sportiv certifică starea de sănătate în momentul examinării. Toate examinările și testele obligatorii trebuie să fie finalizate înainte de începerea competiției.

Secția medicină sportivă este formată din 3 laboratoare de testare funcțională și a capacității de efort. Dotată corespunzător rigoriilor internaționale cu sistem cardiosoft necesare pentru efectuarea testelor funcționale cardio-vasculare la efort.

Personalul secției asigură urmatorul spectru de servicii medico-sportive:

a) *EMA - examene medico-sportive aprofundate/complexe* (1 dată la 6 luni), unde se stabilește diagnosticul stării de sănătate, dezvoltarea fizică, starea funcțională cardio-respiratorie, capacitatea de efort aerob/anaerob, și capacitatea de refacere.

b) *EMC- examene medicale consultative*, care includ: consultații medico-sportive la solicitarea sportivilor în caz de boală/traumă.

c) *Examene medico-sportive inițiale*, cu caracter de selecție medico-biologică.

d) *Expertizarea capacității de practicare a sportului*.

e) *Eliberarea avizului medico-sportiv (Apt/Inapt)*.

f) *Asigurarea cu asistență medicală a competițiilor*.

Pe parcursul anului 2023 au fost examinate peste 7000 de persoane, dintre care 5372 copii cuprinși între vârstele de 6 -17 ani, care constituie 77% din numărul de persoane examinate.

Tabel 1. Sportivi examinați

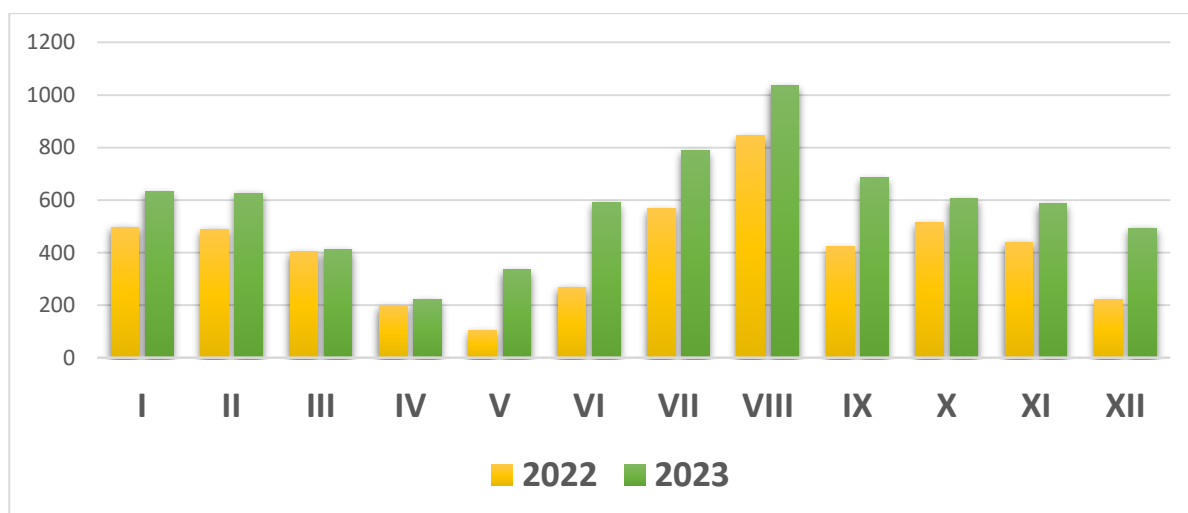
Ani	număr	număr copii(6 -17 ani)	% copii
2022	5014	3647	73
2023	7007	5372	77

Din numărul de servicii medicale efectuate predomină examenele medico-sportive complexe, care constituie 93,9 % din volumul de examene efectuate.

Tabel 2. Numarul de examene înregistrate

Examene medicale	2022				2023			
	n	%	n. copii	% copii	n	%	n. copii	% copii
EMS complexe	4635	92,5	3352	91,9	6578	93,9	5009	93,2
EMS primar	246	4,9	246	6,7	287	4,1	287	5,3
EMS periodic	133	2,6	49	1,4	142	2,0	76	1,4
Total	5014	100	3647	100	7007	100	5372	100

La examenul medico-sportiv primar cu caracter de selecție în anul 2023 sau prezentat 287 persoane, ce constituie 4,1% din numărul total de persoane examinate, respectiv dintre ei 5,3% sunt copii. Examenele medicale consultative constituie 2% din totalul de persoane examinate, respectiv 1,4% copii.

Figura 1. Structura persoanelor examinate lunar

Structura volumului de lucru a unui medic specialist în medicina sportivă pentru anul 2023 are o dinamică pozitivă față de anul 2022.

Tabel 3. Volum de activitate

anii	Persoane examinate	Numarul de vizite	Zile lucratoare	Volum de lucru an/medic		Volum de lucru medic/zi	
				persoane	vizite	persoane	vizite
2022	5014	30168	251	836	5028	3.3	20
2023	7007	42028	253	1168	7004	4.6	27.7

Pentru aprecierea stării funcționale a aparatului cardio-vascular la sportivi se efectuează investigații specifice ca ECG repaus, ECG cu efort fizic nedozat, ECG cu efort fizic dozat (CEM), teste de apreciere a capacității de efort aerob. ECG cu efort este una din cele mai simplă și accesibilă investigație cardiacă care permite să depistăm reacția inimii la efort fizic, și de a stabili anumite stări precoce cardiace. Pentru sportivii cu un grad de antrenament înalt se efectuează testul de apreciere a capacității de efort aerob, unde stabilim adaptarea, limitele și rezervele existente ale organismului la efort.

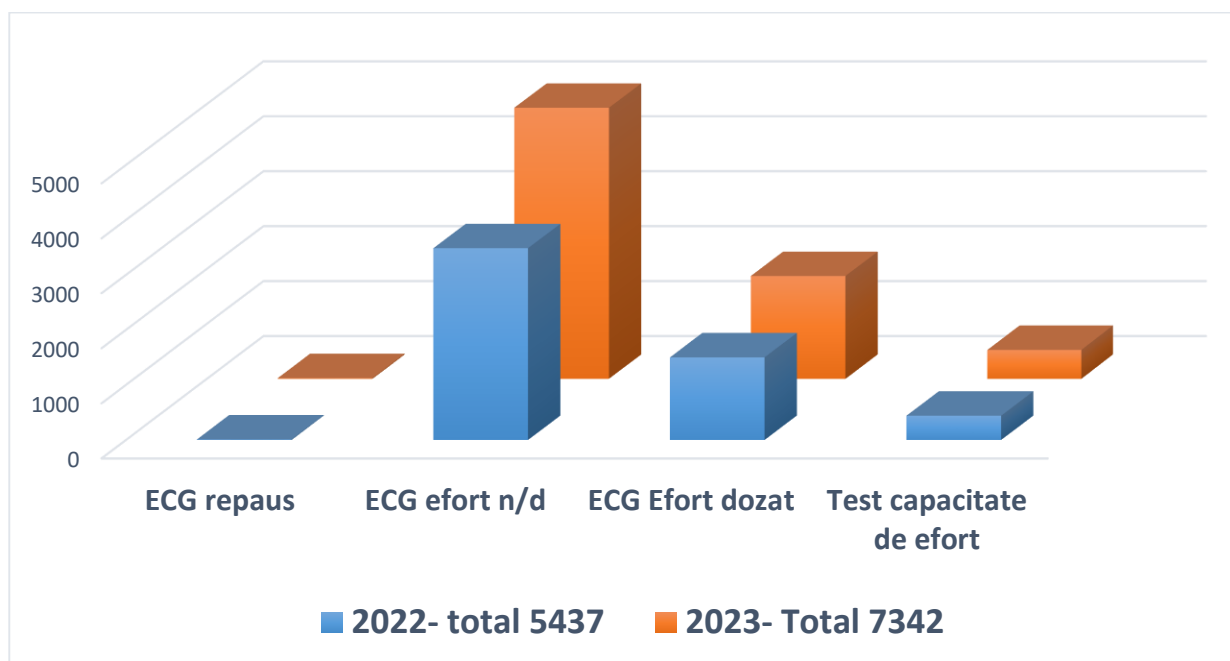

Figura 2. Structura investigațiilor

Din structura investigațiilor efectuate reprezentate în figura 2 observăm că prevalează ECG cu efort fizic nedozat efectuat la 4932 de persoane examinate și constituie 67,2%. De ECG cu efort fizic dozat (CEM) în 2023 au beneficiat 25.5% (1870) de atleți examinați. Teste de apreciere a capacității de efort aerob (metoda indirectă), în anul 2023 au fost acordate la 526 de sportivi, în creștere față numărul de beneficiari 441 în comparație cu anul 2022. ECG în repaus reprezintă 14 unitați de investigații, fiind efectuate doar în caz de contraindicații la efort fizic în momentul examinării.

Analiza structurii modificărilor electrocardiografice efectuate în anul 2023, se determină prin prevalența dereglărilor de ritm 49,3%, urmează dereglările de repolarizare 36,9 % și cu o rată de 13,8% au fost înregistrate dereglările de conductibilitate. Comparativ cu anul 2022 constatăm o creștere ușoară, de aproximativ 4%, a numărului de modificări electrocardiografice în grupul dereglărilor de ritm și tulburărilor de repolarizare.

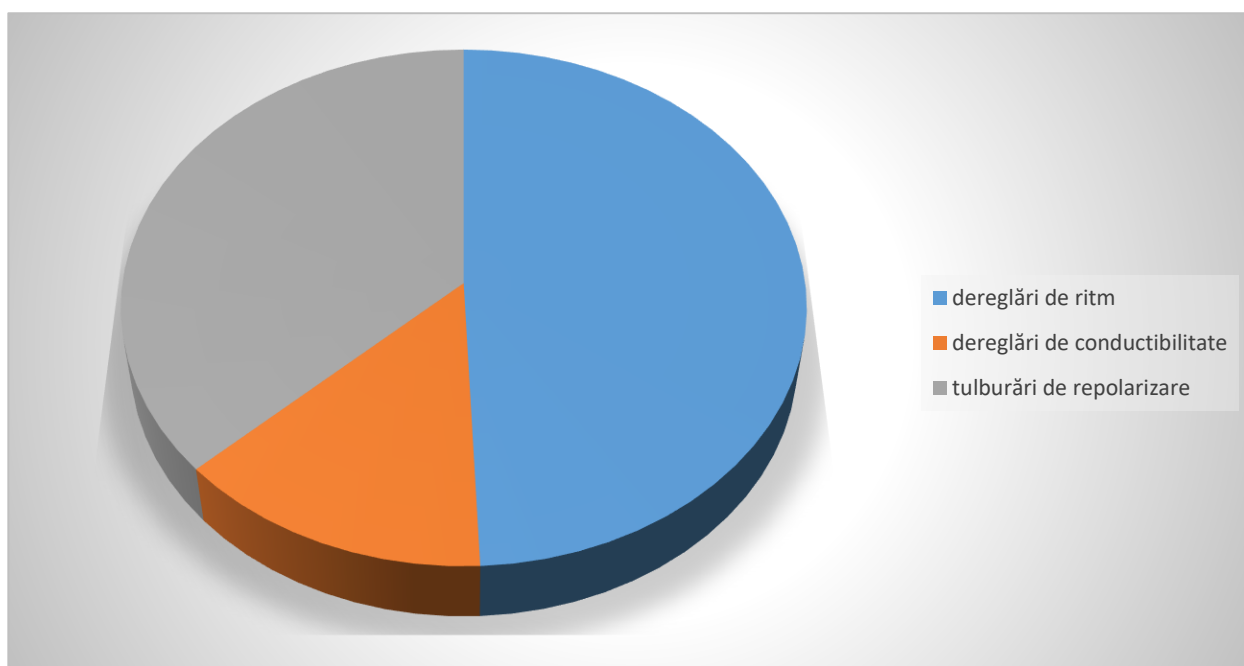

Figura 3. Structura modificărilor ECG la sportivi

Din 7342 de persoane investigate în anul 2023, patologia terapeutică cardiacă a fost înregistrată la 271 persoane, cu 33 cazuri mai mult în raport cu anul 2022, unde predomină PVM cu 218 cazuri.

Tabel 4. Patologia terapeutică

Cardiovasculara			Noncardiacă		
	2022	2023		2022	2023
Cardiopatie dismetabolică de supraefort	13	7	Anemii gr.I	2	3
			Sindrom anemic	6	1
			IRA	37	19
			Astm bronșic (controlat)	2	2
			Sindr. Jilbert	2	2
Deregări de ritm	42	31	Diabet Zaharat	3	4
			Boli aparatului digestiv	23	1
Deregări de conductibilitate	7	10	Infecția căilor urinare	29	2
			Anomalie cromozomială	1	1
PVM	161	218	Altele (microsporie și altele)	17	3
MCC	7	2			
HTA inițială	5	2			
Fibrilație atrială	3	1			
	238	271		122	38

Patologia terapeutică noncardiacă, constituie 38 de cazuri, în scădere cu 90 cazuri, predominând IRA, datorită faptului că examinările au predominat în rindul sportivilor din cadrul liceelor cu profil sportiv, ce au efectuat examen medical aprofundat în perioada rece a anului.

Au fost efectuate 19 expertize a capacității de practicare a sportului pe perioada anului 2023, ce constituie 0,27 % din numărul persoanelor examinate.

Secția consultativă asigură examenare sportivilor de către medicii de profil ce face parte din circuitul medico-sportiv complex.

Tabel 5. Examenе medicale efectuate și maladii depistate

Medici specialiti	Persoane examinate 2022		Maladii depistate 2022		Persoane examinate 2023		Maladii depistate 2023	
	Nr.	Copii 6-17ani	Nr.	Copii 6-17ani	Nr.	Copii 6-17ani	Nr.	Copii 6-17ani
Oftalmolog	4210	3153	573	423	5571	4435	1068	825
ORL	3854	2942	54	68	5639	4351	162	61
Stomatolog	4352	3218	1286	767	5425	4057	1344	696
Neurolog	4640	3317	13	7	5641	3972	9	4
Ortoped-traumatolog	4762	3560	13	12	6676	2088	100	60
EchoCG	694	125	161	31	846	199	218	31

Analiza datelor prezentate în tabelul nr. 5, denotă o creștere semnificativă a numărului de persoane examinate în cadrul examenului medico-sportiv complexe, respectiv și a numărului de maladii depistate. Rezultatul analizei indicilor morbidității, prezintă o creștere considerabilă a patologiei stomatologice (carii dentare-24,8 %), și oftalmologice (miopii-19 %). Din structura morbidității depistate de medicii specialiști mai predomină și următoarele patologii; rinite alergice, rinosinusite acute, boli acute și cronice ale amigdalelor; scolioze; Osg. Schlatter; diferite stări posttraumatice; simptomele algice la diferite nivele a coloanei vertebrale. Atât maladiile depistate, cât și dezabilitățile temporare apărute în rezultatul traumelor sau a suprasolicitărilor fizice pot induce pierderea temporară a capacității de activitate sportivă. Astfel de stări, necesită pauză în antrenamente, tratament corespunzător, reabilitare și supraveghere în dinamică cu respectarea termenilor stabiliți.

Secția Reabilitare Medicală oferă servicii medicale la standarde înalte de calitate, personalul medical fiind instruit să asigure tratamente complexe utilizând aparatură de

ultimă generație. Masurile medicale urmăresc accelerarea procesului de restabilire a funcțiilor metabolice și sistemice perturbate de efort. Traumatismele și disfuncțiile aparatului locomotor ce apar în urma activității sportive, au o largă distribuție în ceea ce privește mecanismul de producere, aria sitemelor și țesuturilor implicate, tipul de sport practicat, constituția bio-somato-mecanică al fiecărui individ care practică sport, procesul de antrenament.

Pe parcursul anului 2023 au fost consultați 359 de persoane dintre care 76 copii (6-17 ani). Proceduri de fizioterapie/electroterapie au fost indicate la 342 persoane, care au efectuat peste 5200 de unitați. De ședințe de kinetoterapie au beneficiat 60 persoane la care s-au indicat 594 proceduri. La 35 de persoane au fost indicate 377 de proceduri de masaj. În anul 2023 au crescut numărul de proceduri efectuate cu 62%, iar numărul de persoane consultate cu 84%, comparativ cu anul 2022 de activitate.

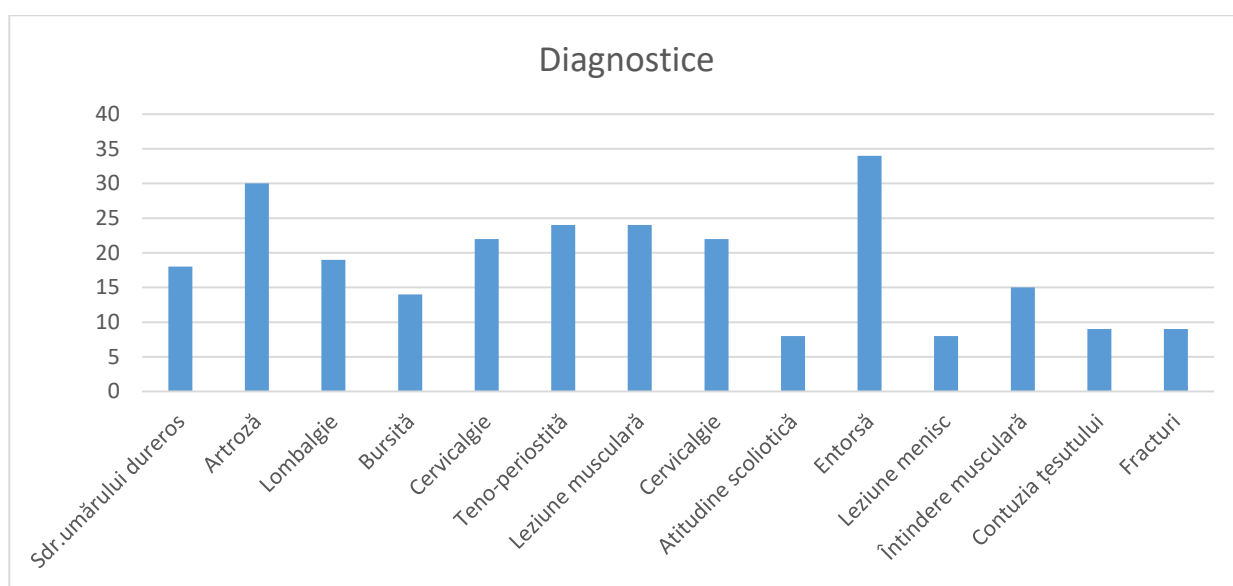

Figura 5. Structura morbidității

Laboratorul de diagnostic clinic este o subdiviziune de diagnosticare a instituției. Analizele care sunt efectuate au scopul de a contribui la stabilirea diagnosticului, sau la evidențierea dinamicii modificărilor fiziologice a organismului, expus la efort fizic în timpul practicării sportului.

Tabel 7. Investigații efectuate (cifre absolute)

Ani	Hematologie	Urina	Biochimie
2022	25385	19696	6787
2023	35430	23020	7744

Analiza datelor din tabelul nr. 7, ne demonstrează o creștere semnificativă a investigațiilor de laborator în raport cu anul 2022 ce remarcă prin creșterea numărului persoanelor examinate în 2023. În laborator se efectuează permanent controlul calității investigațiilor și controlul metrologic a aparatajului și utilajului de măsurare în

conformitate cu ordinul MS și PS nr.517 din 14.12.2006 „Bazele normative ale activității laboratoarelor de diagnostic”.

Asistență medico-sportivă la competiții este asigurată conform ofertelor cluburilor și federațiilor sportive. Pe parcursul anului 2023 au fost acoperite cu servicii medicale 224 manifestații sportive (fotbal, gimnastica, taekwon-do, karate, judo, haltere, maraton, rugby, fotbal de plajă) de diferit nivel, dintre care 55 de competiții internaționale și 169 naționale.

IV. Concluzii

Remarcăm activitatea instituției într-o creștere continuă. Numărul de persoane examinate în anul 2023 a crescut cu 28% față de anul 2022. Această creștere se poate remarca prin responsabilitatea sporită a atleților față de starea de sănătate proprie. Calitatea serviciilor prestate este o preocupare permanentă a colectivului instituției. Aplicarea tehnologiilor moderne ne permite să ne atingem obiectivele de calitate. Modernizarea bazei tehnico-materiale este un proces prioritar instituțional. Condițiile de lucru pentru personalul medical sunt în proces de perfecționare și modernizare permanentă. Dotarea cu utilaj medical, tehnică de calcul a fost efectuată conform planurilor de achiziții stabilite anual.

V. Propuneri și rezultate scontate

Aplicarea metodelor inovative de examinare medico-sportivă.

Adaptarea indicațiilor și contraindicațiilor absolute la cerințele internaționale.

Fortificarea capacităților personalului medical.

Garantarea siguranței actului medical acordat sportivilor.

Aplicarea de tehnologii medicale moderne și tehnologii informaționale integrate.

Știința și practica medicinei sportive, contribuie la promovarea sănătății celor sănătoși.